

Пошто смо продати?

Пише: Драгослав Павков
субота, 07 август 2010 18:09

Тог августовског јутра '95. године пробудио сам се у 6.00. Супруга која се спрема за одлазак на посао скувала ми је кафу и оставила је на ормарићу поред кревета. Недостајала је ноторна цигарета, али због одласка у шуму три месеца раније престао сам да пушим. Од тада је прошло 15 година, али сваког јутра када пијем кафу имам утисак да нешто недостаје. Цигарета и Република Српска Крајина – којих сам се те године као штетних по здравље одрекао.

После пада Западне Славоније почетком маја '95. из дебеле позадине пребачен сам у шуму надомак Осијека. Логика којом сам се водио у размишљању је била та, да пошто смо као држава изгубили део територије који је објективно био неодбрањив без одлучне подршке Војске Републике Српске – сада учвршћујемо положаје на месту које намеравамо да бранимо и одбранимо. Месецима смо прикупљали податке о непријатељу, извиђали њихове положаје и утврђивали своје.

Због природе посла који сам радио, половину времена проводио сам у јединици, а другу половину у возилу којим сам се кретао по целој територији тадашње Славоније, Барање и Западног Срема. Да се нешто важно дешава било је видљиво из упадљивог присуства нових јединица војске и полиције, до тада непознатих на тим просторима, а сада однекуд доведених као појачање Српској Војсци Крајине. Неке од људи који су били у саставу тих јединица познавао сам од раније са разних ратишта. Са једним од њих везивало ме је другарство из времена почетка рата, када смо као добровољци били у истом одреду. Разишли смо се после расформирања јединице. Он је отишао у Корпус специјалних снага ВЈ, а ја у Посебну јединицу полиције РСК. Пошто нама „обичним смртницима“ нико није давао информације о месту и улози тих придошлица у нашем борбеном распореду, наравно да сам питао свог друга да ми „у поверењу“ каже нешто. Одговор ме је оставио без текста. „Брате, не питај ме ништа. Разлог због ког ти ништа не смем рећи није питање службе, него питање главе. Једино ти могу дати бесплатан савет. Не веруј нам ништа и гледај своја посла! А пошто знам колико си радознао било би добро да се сада напијемо и да се не видимо док се рат не заврши. Живели!“

Ти момци су убрзо по целој територији поставили своје пунктове на којима су

контролисали промет људи и возила. Према припадницима оружаних снага Крајине понашали су се не као према саборцима и колегама, већ као према цивилима на окупираном подручју. Припадници Јединице за АТД (касније ЈСО) почели су да на командно место где сам радио приводе и саслушавају неке људе. Касније то се променило у смислу да су добили неку зграду коју су користили као притвор, али људи које су наставили да приводе били су исти-Срби! И то Срби који су се бавили „бизнисом“, уз Србе дилере девиза и сличне. После проведене „обrade“ ти Срби су се враћали на браник отаџбине, али сада наоружани легитимацијама ДБ-а и овлашћењима Џонија Рамба. Раније, крајишка полиција није смела да их дира јер се претпостављало да се у свом послу „тале“ са неким „буџованом“. То се сада променило, сада се зна ко им је нови газда, а са њим се није упутно играти. Све у свему, они „обавештени“ су сеирили јер коначно је дошао неко да уведе ред и похапси лопове. Ми, скептици, забринули смо се над чињеницом да су се ти „лопови“ убрзо налазили на слободи још јачи и утицајнији него пре. Црв сумње да неко нешто „тргује“ преко наших леђа почео је да буши.

Знајући све описано, тог јутра попио сам кафу (без цигарете) и отишао на КМ да купим неке потрепштине за јединицу у шуми под Осијеком. Док су војници, као и ја повратници са „преноћишта“ у „Пинца“ убацивали ствари, кренух да се промувам по команди, тачније по канцеларијама референата, пензионисаних и реактивираних заставника који су тамо остали јер им старе кости неби издржале влагу Националног парка природе Копачки рит. Када ме угледао, мој другар (сада) покојни заставник Лазић, обавештајац, испод писаћег стола извади литрачу и позва ме да наздравимо. Изненађен, знајући да не пије алкохол више од двадесет година, упитих га шта славимо? „Каже, славимо што ћемо им коначно ...бати мајку, сад кад су напали Книн – сад су готови. Са Баније „оркани“ туку Загреб, Карловац гори, Задар, Шибеник и Сплит су у склоништима. ВЈ је у приправности да нас подржи ако не будемо могли сами да их средимо. „Остао сам без текста. Ко је напао Книн? Шта сам пропустио? “Лазићу, јел' била узбуна, што ме нисте обавестили?“ Каже, „попиј ракију и иди у јединицу, код нас још нема дејстава, нисмо хтели да те цимамо од куће...“

Док сам ложио „Пинцгауер“ према Осијеку приметих сам појачане активности јединица које сам помињао раније. Патролирали су на „предњем крају“ под пуном ратном опремом, док су Крајишки борци уобичајено, проводили време као да се ништа не дешава. Многи од њих попут мене нису ни знали да је почела операција „Олуја“. На п/к слушање хрватских радио станица је било забрањено, а истини за вољу, није било ни заинтересованих за слушање славонског тамбурања. Пошто сам коначно узбунио своју јединицу и послао патролу испред наших положаја, реших да одем до истуреног командног места где се налазила практично цела команда, небих ли нешто сазнао. Дочекала ме атмосфера као код заставника Лазића. Кад сам већ ту, дадоше ми и откуцану наредбу о дизању степена борбене готовости.

Пошто смо продати?

Пише: Драгослав Павков
субота, 07 август 2010 18:09

Да не дужим, вратио сам се у јединицу и са војском остао следећа 24 сата слушајући транзистор, јер бољи извор информација нисмо имали. Патроле оних нашминканих и намргођених „специјалаца“ пролазиле су у интервалима од 2-3 сата. Вођа једне од њих био је мој друг са почетка приче, једино што сам га овај пут тешко препознао, будући да је по лицу био нашминкан камуфлажном бојом. За оне који не знају, та боја се користи да бледило лица неби демаскирало извиђача или диверзанта у позадини непријатеља. Када се шминкаш на „својој“ територији, то чиниш из истог разлога из ког то чине пљачкаши банака или бензинских пумпи.

Пошто смо се ипак некако препознали, упитих га шта има ново. Одговор је био, цитирам: да „ни случајно не отварамо ватру према Осијеку, јер ћемо бити ухапшени због недисциплине“, али то се на мене ионако не односи јер у јединици немам минобацаче који могу добацити. Нисам могао да верујем. Док Книн и Крајина горе, они који су дошли да нам дају подршку брину се да неко Осијеку неби разбио неки прозор?!

Поново одох до ИКМ. Рекоше ми да не прилазим команданту јер гризе. Управо је псовао матер команданту корпуса. У двориште виле где је било ИКМ уз шкрипу гума улете комби на брзину офарбан у маскирне боје, иначе возило које је за своје потребе од неког „бизнисмена и патриоте“ запленила АТД. Двојица у црним комбинезонима из њега извукоше двојицу цигана у униформама СВК и ражањ са натакнутим прасетом?! Један од „антидиверзаната“ оде у кућу, и убрзо се врати са својим шефом, Црногорцем у „најк“ тренерци. Ми окупљени на дистанци успели смо да чујемо фрагменте „рапорта“ где је онај извештавао „пеку прасе и славе што Книн пада“ Онај у тренерци ћутке приђе ражњу, узме га и оним прасетом звизну циганина који паде као сноп. Другог који се сагао удари преко леђа и ражањ пуче, а прасе одлете десетак метара даље, уз урлик: „Водите их у подрум!“ У то из дела куће за ту прилику претвореног у Оперативни центар изађе мој командант, такође сада покојни пуковник Стојан Младеновић. Знајући га очекивао сам да ће се придружити свом „колеги“ из АТД. Драго ми је што сам се преварио у процени тог човека. Пришао је и упитао о чему се ради. „Пуковник“ из АТД му је нешто у пола гласа објашњавао док су друга двојица „специјалаца“ са земље дизали ошамућене цигане. Пуковник Младеновић се издера на њих: „Не дирајте моје војнике!“ Затим се окрете свом „колеги“ и исто тако у пола гласа нешто му рече уз симптоматично махање кажипрстом, на шта овај одговори: „Добро, видећемо, нисте ви овде Бог и батина.“ Тим поступком, пуковник Младеновић кога до тада нисам богзна како уважавао „купио“ ме за сва времена. Нажалост за кратко. Погинуо је на Савиндан следеће године када је џип у коме се возио наишао на мину.

Те вечери на Дневнику ХРТ видели смо оно у шта нисмо хтели да верујемо. Фрањо Туђман диже „шаховницу“ на Книнској тврђави. Ми ни метак нисмо испалили на Осијек. Специјалци и „специјалци“ који су нам дошли у помоћ, били су врло задовољни нашим

Пошто смо продати?

Пише: Драгослав Павков
субота, 07 август 2010 18:09

понашањем. Верујем да се ни код Хрвата нисмо обрукали. На дан потписивања Дејтонског споразума, видевши да ни Република Српска нема снаге да се одупре туђем диктату написао сам захтев за демобилизацију који је позитивно решен месец дана касније.

Десет дана пред смрт пуковник Младеновић је пред мојим очима позвао једног локалног моћника и практично му наредио да у радни однос прими како је рекао „Последњег Мохиканца, његовог командира док је био у резерви, ст. вод. Павкова. Свеједно, годину дана касније Славонија, Барања и Западни Срем су по договору из Ердута који је са српске стране потписао бивши трговац лубеницама друг Мргуд, а са хрватске амерички генерал Клајн, “враћене у државно-правни сустав Републике Хрватске“. Настала је масовна сеоба Срба са тих простора. Они који су „се сналазили“ много раније су свили нова „вековна“ огњишта, а они други, који су веровали пропаганди РСК су будзашто своје куће продавали Агенцији за промет некретнинама коју је основала Хрватска Влада како би довршила етничко чишћење. За тај новац куповали су куће од набоја у северном Банату, па постали поносни носиоци прогнаничких легитимација и надничари код локалних паора.

Овај текст није никаква анализа, већ сећање из прве руке. Не нудим коментар ни решење из простог разлога јер их немам. Ко су и одакле су људи који су нам помагали да одбранимо Крајину, ко их је и са којим наређењима послао – мислио сам да знам, али не знам.

Могуће да неко од читалаца зна...

Па-извол'те...